

VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Aplinkos ministerija

TEISINĖ APLINKA

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa

(patvirtinta 2014-11-26 LRV nutarimu Nr. 1328)

Teisinis pagrindas - 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuri:

- nustato bendrą energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Europos Sąjungoje priemonių sistemą, siekiant užtikrinti, kad 2020 metais būtų pasiektas Europos Sąjungos valstybėse narėse 20 procentų energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą
- įpareigoja valstybes nares nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet renovuoti po 3 procentus bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (ar) vėsinamų pastatų patalpų ploto

TEISINĖ APLINKA

- 2014-2020 metų nacionalinės pažangos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 "Dėl 2014-2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo"
- Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 "Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo"
- Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 "Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo"

VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMA

Objektas: viešasis pastatas - valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausantys šildomi ir (arba) vėsinami administracinės, kultūros, mokslo, sporto, gydymo, viešbučių, bendrabučių, specialiosios ir gyvenamosios (įskaitant įvairių socialinių grupių namus) paskirties pastatai

Nekilnojamo turto registro duomenimis (šaltinis VĮ Registrų centras, 2014-01-01):

- viešųjų pastatų skaičius – **13 123**
- viešųjų pastatų plotas – **14,8 mln. kv. m.**

Iš jų pagal nuosavybę:

- valstybės – **5 500 (5,9 mln. kv. m.)**
- savivaldybių – **7 600 (8,9 mln. kv. m.)**

VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMA

Tikslas:

- didinti energijos vartojimo efektyvumą
- iki 2020 metų sutaupyti 60 GWh metinės pirminės energijos
- užtikrinti, kad veiksmingai būtų naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės lėšos, skiriamos viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti ir viešiesiems pastatams eksploatuoti
- mažinti į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂)
- užtikrinti viešųjų pastatų infrastruktūros atitiktį higienos normų reikalavimams

Siekama iki 2020 metų atnaujinti:

- 470 tūkst. kv. m. valstybei priklausančių viešųjų pastatų ploto – atsakinga Energetikos ministerija
- **230 tūkst. kv. m. savivaldybėms priklausančių viešųjų pastatų ploto** – atsakinga Aplinkos ministerija

SAVIVALDYBIŲ VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Investicijos (ES fondų lėšos) – 50,7 mln. eurų

- investicija 1 kv. m. ~ **220 €**
- vidutiniškai vienai savivaldybei ~ **840 tūkst. €**

Siekama racionaliai naudoti skirtas lėšas ir užtikrinti, kad energiniam efektyvumui panaudotos investicijos sutaupytos energijos sąskaita grįžtų ir būtų naudojamos kitų projektų finansavimui:

- taikyti finansines priemones – padidinti ES skirtas lėšas, šiuo tikslu, naudojant valstybės biudžeto ir privataus kapitalo lėšas, įsteigti fondą
- panaudojant kitas privačių lėšų pritraukimo galimybes (pvz. taikyti esco modelį)

SAVIVALDYBIŲ VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Projektų finansavimo būdai:

- **kreditas** – gavus finansų įstaigos pritarimą, Statybos įstatymo nustatyta tvarka organizuojamos projekto parengimas ir įgyvendinimas
- **esco (ETPT) modelis** – vadovaujantis patvirtintais ETPT modelio įgyvendinimo tipiniais dokumentais vykdomas viešasis pirkimas ir su tiekėju pasirašoma energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartis, pagal kurią paslaugos tiekėjas investuoja į pastato energinį efektyvumą ir per sutarties laikotarpį, teikdamas tam tikras paslaugas, garantuoja sutartą energijos sutaupymo lygį, o užsakovas (savivaldybė) padengia patirtas išlaidas ir investicijas

SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Projektų vykdytojai – savivaldybės:

- atrenka nuosavybės teise valdoma pastatą
- įvertina šio pastato įveiklinimo galimybes, naudojimo perspektyvas ir tai suderina su ministerija pagal kompetenciją
- inicijuoja energijos vartojimo auditą ir rengia investicijų projektą
- tvirtina projektą
- priima sprendimą dėl projekto įgyvendinimo būdo:
 - ✓ lėšų skolinimosi
 - ✓ esco sutarties pasirašymo

SAVIVALDYBIŲ VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Projektai rengiami Aplinkos ministru paskelbus kvietimą (2016 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. D1-297 „Dėl kvietimo rengti savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo pilotinius investicijų projektus“):

- savivaldybės kviečiamos atrinkti po vieną pastatą
- užtikrinti, kad šis pastatas būtų naudojamas ne trumpiau kaip 10 metų
- atrenkant pastatą rekomenduojama atsižvelgti į savivaldybių rengiamas teritorijų planavimo, atnaujinimo ir tvarkymo, kvartalų energinio efektyvumo didinimo programas (apimančias pastatų, infrastruktūros objektų, inžinerinių tinklų atnaujinimą, gyvenamosios aplinkos tvarkymą, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas regionų plėtros programas, kurių tikslas – užtikrinti darnią teritorijų (kvartalų) plėtrą ir tvarkybą)

REIKALAVIMAI PROJEKTAMS

- Investicijų projektas:
 - ✓ rengiamas pastato energijos vartojimo audito pagrindu
 - ✓ turi atitikti Programos nuostatas ir kvietime nurodytas sąlygas
 - ✓ atitikti CPVA patvirtintos Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir (ar) valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos reikalavimus
- Investicijų projektas turi užtikrinti, kad:
 - ✓ bus pasiekta ne mažesnė kaip C pastato energinio naudingumo klasė
 - ✓ investicija į 1 kv. m. neviršys 220 eurų
 - ✓ investicijos į energinį efektyvumą didinančias priemones sutaupytos energijos sąskaitą atsipirktų per ne ilgiau kaip 20 metų
- Investicijų projekte turi būti nurodyta:
 - ✓ energinį efektyvumą didinančių priemonių paketų (alternatyvų) palyginimas (su galimybe pasiekti A pastato energinio naudingumo klasę)
 - ✓ subsidijos įtaka investicijų atsipirkimo laikotarpiui

INVESTICIJŲ PROJEKTŲ PARENGIMO FINANSAVIMAS

VšĮ Būsto energijos taupymo agentūrai pavesta:

- organizuoti savivaldybės nuosavybėms teise priklausančių viešųjų pastatų pilotinių energijos vartojimo efektyvumo didinimo investicijų projektų parengimo finansavimą ir pasirašyti partnerystės sutartis su savivaldybėmis
- vykdyti savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo proceso dalyvių mokymą ir konsultavimą
- ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo investicijų projektų parengimo ir pateikimo viešajai įstaigai Būsto energijos taupymo agentūrai dienos įvertinti investicijų projektų atitikti Programai ir šiame kvietime nustatytiems reikalavimams

ENERGINĖ EFEKTYVUMĄ DIDINANČIOS PRIEMONĖS

- šildymo (vėsinimo) ir karšto vandens inžinerinių sistemų modernizavimas
- vėdinimo ir (ar) rekuperacijos sistemų modernizavimas ar įrengimas
- stogo šiltinimas
- išorinių pastato sienų, cokolio ir perdangų šiltinimas
- lauko ir tambūro durų keitimas, taip pat ir įėjimo laiptų remontas ir pritaikymas neįgaliųjų poreikiams
- langų keitimas į mažesnio šilumos pralaidumo langus
- apšvietimo sistemos modernizavimas
- atnaujintame pastate įrengtos katilinės modernizavimas

ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS ŠALTINIAI

Klimato kaitos specialioji programa 2016 m.:

- Atsinaujinančių energijos šaltinių (saulės, vėjo, geotermijos ir kt., išskyrus biokuro) panaudojimo skatinimas, aplinkai palankių technologijų diegimas:
 - ✓ visuomeninės ir gyvenamosios paskirties pastatuose – **7 mln. eurų**
 - ✓ individualiuose gyvenamosios paskirties pastatuose – **1,5 mln. eurų**

AČIŪ UŽ DĒMESI!